

Kulturutdanning i Kristiansund

Rapport

Knowledge for a better society

Oxford Research provide knowledge for a better society by combining our competence in research, strategy and communication.

We carry out analysis and evaluations across a number of thematic fields including industry- and regional development, welfare policies, labour market and education issues, as well as research- and innovation systems.

We also facilitate implementation- and change processes based on the outcome of our analysis and evaluations.

Oxford Research was established in 1995 and is part of Oxford Group. We have offices in Denmark, Norway, Sweden, Finland, Latvia, and in Belgium (Brussels).

Oxford Research AS

Østre Strandgate 1
4610 Kristiansand
Norway
(+47) 40 00 57 93
post@oxford.no
www.oxford.no

Oppdragsgiver

Høgskolesenteret i Kristiansund

Prosjektperiode

Januar 2020 – Mars 2020

Prosjektteam

Elisabet Sørfjorddal Hauge
Vegard Solhjem Knutsen
Iselin Bøge Rom

The venn-diagram is a stylistic representation of Oxford Research efforts to combine competence in research, strategy and communication, in providing knowledge for a better society.

Forord

Høsten 2016 la styret til HiKSU frem en strategi for vekst og utvikling av studietilbudet i Kristiansund. Sammen med excel-filen Kartlegging – HiKSU, er denne rapporten et kunnskapsgrunnlag for å arbeide videre med etablering av eventuelle nye studietilbud innenfor de nevnte fire segmentene;

- i) digital formidling (spillutvikling og programmering)
- ii) PPU/didaktikk for kulturansatte (kulturskolelærere)
- iii) ledelse og administrasjon i kultursektoren
- iv) kunst- og kulturproduksjon

Kartlegging er basert på offentlig tilgjengelig data og informasjon presentert på studiesteders hjemmesider, sammen med data fra websider som www.utdanning.no og www.samordnaopptak.no. I arbeidet med rapporten har vi også intervjuet en rekke sentrale aktører som har innsikt i studietilbud og/eller arbeidsmulighetene etter endt utdanning som kan knyttes til de fire utdanningsfeltene som er kartlagt.

Oxford Research takker for oppdraget.

Kristiansand, 24. mars 2020

Elisabet Sørfjorddal Hauge
Sjefsanalytiker
Oxford Research AS

Innholdsfortegnelse

1. Mandatet	1
1.1 Metode	1
1.1.1 Fagområdene som er kartlagt	1
1.1.2 Kartlegging	2
1.1.3 Kvalitative intervjuer	3
2. Funn fra kartleggingen	5
2.1 Digital formidling	5
2.2 PPU/Didaktikk for kulturansatte	6
2.3 Ledelse og administrasjon i kultursektoren	6
2.4 Kultur og kunstproduksjon	7
2.5 Oppsummering	7
3. Dagens markedssituasjon	10
3.1 Behov og etterspørsel	10
3.2 Arbeidsmarkedet	11
3.2.1 Bærekraft	12
3.3 Samarbeid og relasjoner	12
4. Anbefalinger	14
4.1.1 Formål og strategi	14
4.1.2 Samarbeid og relasjoner	15
4.1.3 Innhold i studiene	15
4.1.4 Oppbygging av studiene	16

1. Mandatet

Høgskolesenteret i Kristiansund (HiKSU) ble stiftet i 2007, og følgende utdanningsinstitusjoner tilbyr i dag studietilbud ved Høgskolesenteret: Høgskolen i Molde, Dronning Mauds Minne Høgskole og Høgskolen på Vestlandet. Høsten 2016 la styret til HiKSU frem en strategi for vekst og utvikling av tilbudet i Kristiansund. Dette førte til opprettelse av prosjekt Campus Kristiansund, som jobber for etablering av en campus for høyere utdanning, forskning og innovasjon. Campus Kristiansund skal etter planen skal stå klar i 2022. Det skal blant annet legges til rette for høyere utdanning i Kristiansund, både gjennom å støtte opp under de tilbudene som leveres i dag, og gjennom å utforske muligheten for å etablere nye studietilbud i byen.

Dette oppdraget er en respons på regional og lokal planlegging og strategi om å videreutvikle utdanningstilbudet innenfor høyere utdanning i Kristiansundsregionen, basert på nasjonale behov. Mandatet for dette oppdraget var å kartlegge ulike utdanningstilbud på nasjonalt plan innenfor de fire fagfeltene i) digital formidling (spillutvikling og programmering), ii) PPU/didaktikk for kulturansatte (kulturskolelærere), iii) ledelse og administrasjon i kultursektoren og iv) kunst- og kulturproduksjon. Sammen med excel-filen Kartlegging – HiKSU, er denne rapporten et kunnskapsgrunnlag for å arbeide videre med etablering av eventuelle nye studietilbud innenfor de nevnte fire segmentene.

1.1 Metode

Den metodiske tilnærming til kartleggingen er deskstudie og kvalitative intervjuer. Metodene er beskrevet i delkapitlene under.

1.1.1 Fagområdene som er kartlagt

For å etablere en oversikt over eksisterende utdanningstilbud innenfor nevnte fagfelt har vi kartlagt utdanningstilbudene nasjonalt. Et premiss for kartleggingen er avgrensingen for hvordan definere og ramme inn hvert av fagfeltene. Avsnittene beskriver definisjonene av hvert av fagfeltene. Vi vil understreke at selv om vi, i sammen med oppdragsgiver, har diskutert grensene for hvilke studietilbud innenfor hvert av fagfeltene som er kartlagt, er det likevel gråsoner for om et studietilbud kan eller skal inngå innenfor definisjonen av fagfeltet. I de tilfellene der det har vært vanskelig eller tvilstilfeller om et studietilbud skal inngå eller ikke, har vi valgt å inkludere studietilbudet i Excel-fila.

Kartleggingen har tatt utgangspunkt i oppdragsgivers kategorisering av ulike utdanninger, som vi har delt inn og definert på følgende måte:

Digital formidling (spillutvikling og programmering)

Dette fagfeltet er bredt definert gjennom at det tar utgangspunkt i IT og digitalisering - konvertering av analoge data til digitale, men også om innføring av digital teknologi som effektiviserer prosesser og endrer hverdagslivet. Feltet snevres inn gjennom at vi i kartleggingen har inkludert studietilbud som omhandler formidling, medievitenskap, kommunikasjon, programmering, grafisk design og animasjon. Dataspill, også kalt videospill, er spill og andre interaktive opplevelser som spilles av ved hjelp av elektronisk utstyr. Spillene er programmer som kjøres på en datamaskin, enten i form av en personlig datamaskin, en dedikert spillkonsoll eller en mobiltelefon. Spillutvikling brukes av flere

bransjer innenfor kulturnæringen, men også av andre næringssektorer som mekatronikk, energi, helse- og omsorg, utdanning og liknende. Begrepet spillifisering (gameification) viser nettopp til bruk av spillteknologi i en utvidet betydning. Bruk av spillteknologi til formidling og visualisering kan være relevant for en rekke næringer.

PPU/didaktikk for praktisk-estetiske fag

Studenter som søker seg til dette fagområdet finner man innenfor studier som dekker hele utdanningslinja fra barnehage til høyere utdanning. Et eksempel på personer i målgruppen er kulturskoleansatte. En utfordring i avgrensingen av kartleggingen innenfor dette fagfeltet er at praktisk-estetiske fag ikke har en klar definisjon, men benyttes som oftest som en benevnelse på skolefagene: kunst og håndverk, mat og helse, kroppsøving, musikk, dans og teater. Denne kartleggingen er avgrenset til å gjelde utelukkende fagretninger innenfor kunst og kultur.

Ledelse og administrasjon i kultursektoren

Studieretninger som omfatter studietilbud innenfor ledelse og administrasjon i kultursektoren gir kompetanse knyttet til oppstart, organisering og ledelse av virksomheter (eksempel festivaler, kulturhus, kino, museum, teaterscener, musikkscener og liknende) innenfor kunst- og kulturfeltet. Kartleggingen har hatt et spesielt søkelys på prosjektledelse.

Kunst- og kulturproduksjon

Studieretninger som omfatter studietilbud innenfor kunst- og kulturproduksjon, gir kompetanse knyttet til den mer kreative siden ved kunst og kulturinstitusjoner. Dette er i motsetning til ledelse og administrasjonsfagene, mer orientert mot det kunstneriske og kulturelle innholdet i produksjoner. Eksempler kan være relatert til scenografi som lys og lydteknikk, kostyme, makeup og parykk.

1.1.2 Kartlegging

Kartleggingen har hatt søkelys på:

- Innholdet i studiene som identifiseres (for eksempel forholdet mellom teori og praksis og berøringspunkter mot andre fagområder)
- Studiets finansieringsform
- Antall studieplasser innenfor de enkelte studiene
- Antall søkere til tilbudene, gjennomføring og jobbmuligheter etter endt utdanning

Vi har gått bredt ut i kartleggingen av de ulike utdanningstilbudene. Da relevansen ved enkelte studier ble krevende å avgjøre, utarbeidet vi i prosessen noen seleksjonskriterier. Dette gjelder i hovedsak for kategori to (PPU/didaktikk for praktisk-estetiske fag) og kategori fire (kunst- og kulturproduksjon). Når det gjelder PPU og didaktikk for praktisk-estetiske fag har vi inkludert utdanningstilbudet dersom «undervisning» eller «pedagogikk» blir nevnt i studiets overordnede beskrivelse, eller dersom undervisning omtales som en av karrieremulighetene etter endt utdanning. I seleksjonen av utdanningstilbud innenfor kunst- og kulturproduksjon har vi basert oss på om beskrivelsen av studiet eller karrieremulighetene er orientert mot «produksjon» eller ikke.

I henhold til mandatet for kartleggingen, er alle studietilbud vi har kartlagt lokalisert i Norge. Vi har ikke inkludert utdanningstilbud med utøvende fokus, for eksempel «utøvende musikk». Videre har vi

valgt å se bort ifra utdanningstilbudene til Kunsthøgskolen i Oslo, Norges musikkhøgskole og Den norske filmskolen. Her er søkelyset på utøvende kunst/kultur, og vi anser disse skolene for å være i et eget segment som vil være svært krevende å konkurrere mot.

Informasjon som gjelder søkertall, antall studenter og andelen studenter som har gjennomført studiet, var ikke mulig å finne informasjon om for alle universitetene og høyskolene. Vi kontaktet alle universitetene og høyskolene per telefon for å etterspørre informasjonen. Flere av utdanningsaktørene valgte da å ikke dele denne informasjonen. For å gjøre kartleggingen mest mulig relevant valgte vi derfor å legge til kolonnene «ordinær poenggrense» og «antall på venteliste». Opptakskravene og det eventuelle antallet på venteliste kan være en god indikator på behovet og etterspørselen for de ulike studietilbudene. Disse tallene er tilgjengelige hos Samordna opptak for opptaksåret 2017/2018. Det er ikke alle studietilbudene som er tilgjengelig hos Samordna opptak, og flere av studiene var ikke startet opp på dette tidspunktet, eller de har endret navn og innhold de siste årene. Kartleggingen inneholder derfor den informasjonen som er tilgjengelig.

1.1.3 Kvalitative intervjuer

Oppdragets formål er å kartlegge muligheten for å realisere et eller flere høyere utdanningstilbud innen kulturelle og kreative fag i Kristiansund. For å få en forståelse av behov og etterspørsel, hvordan kompetansemiljøet og studietilbudet kan gjøres attraktivt, hvem som er mulige studenter, hva slags karrieremuligheter studenter har etter endt utdanning, og hvem som etterspør deres kompetanse, har vi gjennomført 13 kvalitative intervjuer. Vi har også benyttet intervjuene til å få informantenes tanker om bærekraft og realisme i opprettelsen av utdanningstilbud på Høyskolesenteret i Kristiansund, og tanker rundt mulige samarbeidspartnere og relasjoner i arbeidet.

Vi har intervjuet følgende aktører innenfor kunst- og kulturnæringen:

- Norsk forening for uavhengige kunstnere (NFUK)
- Norsk kulturforum (NOKU)
- Forbundet for kunst og kultur (Creo)
- Operaen i Kristiansund
- Høgskolen i Kristiania
- Billedkunstnere Møre og Romsdal (BKMR)
- Smøla kultur- og næringscenter
- Sunnmøre kulturnæringshage
- Vestnorsk filmsenter
- Norsk skuespillerforbund
- Kulturtanken
- Noroff
- Møre og Romsdal fylkeskommune

Det er viktig å påpeke at kvalitative data i form av intervjudata ikke er egnet for generalisering på samme måte som kvantitativt data gir mulighet til. De kvalitative dataene vi har samlet har heller ikke hatt generalisering som formål. Formålet med de kvalitative dataene var heller å styrke forståelsen av behovet og mulighetene ved utvikling og realisering av nye studieretninger i Kristiansund. Kvalitativ metode med et begrenset antall intervjuer gir ikke grunnlag for å trekke slutninger utover utvalget. De

kvalitative dataene er med andre ord et supplement som forklarer og utdyper funn fra kartleggingen. Videre belyser intervjudata sentrale aktørers erfaringer om behov og tilgang for nisjekompetanse innenfor de fire sektorene som kartleggingen har hatt som mål å belyse. Vårt inntrykk er at informantenes uttalelser som gjelder behov, etterspørsel, markedssituasjon og bærekraft for nye studier, baserer seg på deres egne erfaringer og kunnskap. Det er samtidig viktig å understreke at informantene ikke har full innsikt i dagens utdanningssystem, studietilbud og hvem som søker seg til ulike utdanningsinstitusjoner. Funn vi har gjort i studien fungerer derfor som en beskrivelse av ulike aktørers opplevde behov for kompetanse, men gir mindre grunnlag for å vurdere mulighet for tilfang av studenter. De kvalitative dataene utfyller den kvantitative orienterte kartleggingen på en god måte.

2. Funn fra kartleggingen

De fire fagretningene er svært ulike knyttet til mulige studenter, innhold og jobbmuligheter etter endt utdanning. Funn fra kartleggingen er organisert slik at hvert fagfelt blir presentert isolert. Dette gjelder også vedlegget, Excel fila, som sammen med intervjudata, er bakgrunnsdokumentet for oppsummeringen og analysene.

2.1 Digital formidling

Feltet digital formidling inkluderer et stort tilbud av ulike utdanningsretninger som tilbys fra flere ulike universiteter og høyskoler. Utdanningstilbudene innenfor disse fagretningene tilbys fra store så vel som små utdanningsaktører i Norge. Blant disse finner man både aktører som er nisjeorienterte og aktører som gir utdanningstilbud innenfor flere utdanningsfelter. I tillegg er det flere svært anerkjente aktører i Norden som tilbyr ulike utdanningsretninger innenfor digital formidling. Konkurransen om utvikling av gode og treffsikre studietilbud innenfor digital formidling vurderer vi derfor som stor.

Vi har kartlagt totalt 55 utdanningstilbud innenfor digital formidling. Det tilbys flest bachelorgrader (33 av 55), men også noe årsstudium og mastergrader. De fleste studiene er gratis og gjennomføres på heltid, ved hjelp av klasseromsundervisning. Fem av studiene er helt eller delvis nettbaserte og fire av studiene tilbys på deltid. Felles for de nettbaserte studiene er at de dreier seg om spillutvikling og grafisk design.

13 av studietilbudene er betalingsstudier. Ti av disse er bachelorgrader, og tre av dem tilbys som nettbasert. Tematisk er betalingsstudiene rettet mot spillutvikling, animasjon, og andre former for programmering og design. Enkelte av betalingsstudiene dreier seg om PR og kommunikasjon. Blant betalingsstudiene er kostnadene per semester jevnt fordelt mellom de ulike studiestedene.

Faglig baserer de fleste studiene i kategorien seg på medier, kommunikasjon, grafisk design og programmering. Flere av studiene berører andre fagfelt som kreativitet, strategi, analyse og konseptutvikling. Det dreier seg om design og kreative prosesser, for å formidle et budskap eller utvikle eller forbedre et konsept, en programvare eller et produkt.

Det finnes enkelte studier innenfor spillutvikling, animasjon og programmering. Det finnes også noen studier med innslag av PR og samfunnskunnskap som er orientert mot strategisk og politisk kommunikasjon. Noen universiteter tilbyr studier innenfor filmvitenskap, med et teoretisk, historisk og analytisk perspektiv, fremfor et produksjonsfokus (disse tilhører kategorien «kunst- og kulturproduksjon»).

Masterstudier er det andre nivået i utdanningsløpet ved universiteter og høyskoler. Sammenliknet med bachelorstudier, er master som regel en 1-2-årig grad som man tar på toppen av en bachelorutdanning. Mastergraden er basert på oppgaveskriving eller en kombinasjon av undervisning med eksamen og oppgaveskriving. Kun ett av masterstudiene er orientert mot produksjon og programmering. Studiene har et samfunnsvitenskapelig og strategisk perspektiv på mediene og ulike kommunikasjonsformer. Årsstudiene har mange fellestrekk med innholdet i mastergradene, men har noe større fokus på grafisk design og webutvikling.

Om studienes popularitet er «digital formidling» den kategorien med høyest søkertall og antall på venteliste. Totalt var det i søkeråret 2017/2018 2984 personer på venteliste. Av 360 studieplasser var det samme år 3242 søkere. Gjennomsnittlig ordinær poenggrense for inntak var 43,6. Sammenlignet med studieretningens tilsynelatende popularitet er dette en relativt lav poenggrense. Dette *kan* tenkes å påvirke søkertallene. Likevel er digital formidling den kategorien med høyest etterspørsel, til tross for det høye antallet utdanningstilbud.

Av jobbmuligheter etter endt utdanning nevnes arbeid innen IT og webutvikling, for eksempel med digitaliserings- og effektiviseringsprosesser i bedrifter, programmering, produktutvikling, spilldesign, jobber innenfor design, reklame og kommunikasjon, rådgivning og undervisning.

2.2 PPU/Didaktikk for kulturansatte

Tilbudet innenfor praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) for kulturansatte består av totalt 23 tilbud, hvor kun ett av dem er betalingsstudie og hvor 22 av 23 foregår som tradisjonell klasseromsundervisning. Tre av tilbudene er bachelorgrader, to er mastergrader og resten er årsstudium. Tre av studiene tilbys på deltid.

Sju av studietilbudene er praktisk-pedagogiske utdanninger innenfor drama, dans og kunst. De resterende studiene er primært orientert mot på kunst og håndverk, dans eller drama og teater, men med innslag av pedagogikk, slik at den faglige og praktiske kunnskapen kan kombineres med undervisning. For eksempel har musikkutdanningene en tilnærming som er orientert mot «musikkens plass i skolen som et undervisningsfag og i samfunnet ellers».

Studiene har til hensikt å forberede studentene for undervisningsarbeid, innenfor de ulike retningene, som for eksempel kunst og håndverk, dans eller drama og teater. Et av utdanningstilbudene inkluderer et praksisopphold. Studiene kvalifiserer for undervisning innenfor både grunnskole, videregående opplæring, voksenopplæring, folkehøyskoler og kulturskoler. I forhold til studiets etterspørsel er ikke denne veldig høy, basert på vårt tallmateriale. Gjennomsnittlig poenggrense er også lav (under 2), noe som kombinert med lave søkertall kan tyde på lav popularitet (se tabellen for etterspørsel under 2.5 – oppsummering).

2.3 Ledelse og administrasjon i kultursektoren

Studieretningen «ledelse og administrasjon i kultursektoren» har et begrenset tilbud. Her eksisterer det i dag ni utdanningstilbud, hvorav fem av dem er bachelorgrader, ett er årsstudium, en mastergrad og to gjennomføres som kurs. Alle studiene utenom kurset foregår på heltid, gjennom klasseromsundervisning. Fire av disse er betalingsstudier. Det er små faglige forskjeller mellom betalingsstudiene og studiene som er gratis.

To av tilbudene har navnet «kulturledelse», hvor årsstudiumet retter seg mot personer med kunstfaglig bakgrunn, som ønsker å videreutvikle sin kompetanse på feltet. Bachelorretningen tilbyr utdanning innen kommunikasjon, ledelse, strategi og organisasjonsvitenskap, og studentene får velge ett fordypningsfag. De resterende studiene har fokus på prosjektledelse, og berører fagfelt som produksjon, kreativitet, ledelse, strategi, økonomi, markedsføring og organisasjonsvitenskap. To av dem omhandler «music management og business». Disse to studieretningene er rettet mot

administrasjon og forretningsdrift musikkbransjen og inkluderer elementer som markedsføring, økonomi og ledelse.

Om etterspørsel er det viktig å påpeke at to av de ni utdanningstilbudene ble avlyst ved forrige opptak grunnet for lave søkertall. Studiene omhandlet begge kulturledelse/kulturprosjektledelse. Våre tall viser at det er få på venteliste, og at det ved opptaksåret 2017/2018 var færre søkere enn studieplasser. Poenggrenser for inntak er også lav. Dette indikerer lav etterspørsel for utdanningstilbudet.

Jobbmulighetene etter endt studie er rettet mot prosjektledelse og produksjon innenfor kunst- og kulturprosjekter. Eksempler er festivalleder, kino- eller museumsleder, bookingsansvarlig, programkoordinator, manager, eller jobber innenfor administrasjon og markedsføring.

2.4 Kultur og kunstproduksjon

Innenfor «kultur- og kunstproduksjon» er det kartlagt totalt 35 tilbud. 19 av disse er bachelorgrader, fem er mastergrader og de resterende er årsstudium og kurs. Dette er kategorien med størst andel betalingsstudier (14 av 35). Kun ett av betalingsstudiene foregår som nettstudier. Det er lite som skiller kostnadene per semester på de ulike studiestedene. Alle foto- og de fleste 3D-utdannelsene inngår som betalingsstudier. I tillegg er flere av utdannelsene innen låtskriving og musikkproduksjon betalingsstudier. Hvorvidt studier er betalingsstudier eller gratisstudier avhenger av utdanningsinstitusjonens finansiering, og hvorvidt universitetet/høyskolen er helt eller delvis støttet av staten. I andre tilfeller blir universitetet/høyskolen, eller den enkelte studieretningen støttet av næringslivet, dersom bedriftene i området ser et behov for den konkrete utdannelsen. Dette er for eksempel tilfellet med Noroff i Kristiansand, som delvis finansieres gjennom Node.

Studietilbudene baserer seg på film-, medie-, musikk-, teater- og TV-produksjon. Utover dette tilbys det studier innenfor fotografi, lysdesign, 3D og scenografi. Den største andelen av studietilbudene er innenfor film- og TV-produksjon og musikk. Det finnes minst innenfor drama og teater. Studiene berører fagfeltene produksjon, kreativitet, kommunikasjon og ledelse, med fokus på organisering, strategi og planlegging, slik at hele produksjonsprosessen kan gjennomføres – fra start til slutt. Noen av studiene er mer teoretisk enn andre, der hovedtyngden av utdanningen er orientert mot for eksempel filmhistorie og analyse, og utdanningene innen foto er mer orientert mot et teknisk fokus. Det dreier seg i mindre grad om organisering og produksjon.

Kunst- og kulturproduksjon er studieretningen med høyest ordinær poenggrense i opptaksåret 2017/2018 (4,5). Det samme året hadde studiene 1809 søkere, fordelt på 82 plasser. Dette indikerer at det finnes en etterspørsel for utdanningstilbudet.

Jobbmulighetene etter endt utdanning er i hovedsak roller innen TV-, medie-, teater- og musikkproduksjon, entreprenørskap og teknikk, for eksempel scenograf eller lyd/lystekniker.

2.5 Oppsummering

Kartleggingen viser at det i dag finnes flest tilbud innenfor digital formidling og kultur og kunstproduksjon. Det er også innenfor disse studieretningene at det er flest søkere, høyest ordinær poenggrense og flest på venteliste. Innenfor kultur og kunstproduksjon er det færrest tilbud innenfor

teater og drama. Hovedvekten er rettet mot film, TV- og musikkproduksjon. Det eksisterer færrest tilbud innenfor ledelse og administrasjon i kultursektoren. Det er viktig å understreke at våre data indikerer at der ikke flere søkere enn studieplasser, men samtidig at den ordinære poenggrenser er lav. Det finnes flere studietilbud innenfor PPU/didaktikk for kulturansatte. Studiene har flere faglige og tematiske fellestrekk. Søkertallene er relativt lave, og den ordinære poenggrenser er lav.

I tabell 1 følger en aggregert oversikt over studietilbudet innenfor de fire kategoriene.

Tabell 1: Oppsummering studietilbud

	Digital formidling	PPU/Didaktikk for kulturansatte	Ledelse og administrasjon i kultursektoren	Kunst og kulturproduksjon
Antall studietilbud	55	23	9	35
Antall masterstudier	9	3	1	5
Antall bachelorstudier	33	3	5	19
Antall årsstudium/kurs/fagskole	13	17	3	11
Antall betalingsstudier	13	2	4	14
Antall nettbaserte studier (helt eller delvis)	5	1	0	1
Antall deltidsstudier/mulighet for deltid	4	3	1	2

Videre er data som kan gi en indikasjon på studienes popularitet oppsummert i tabell 2. Dette er totalt antall på venteliste, gjennomsnittlig antall på venteliste (av studiene som har venteliste) og gjennomsnittlig ordinær poenggrense. Her må det poengteres at flere av studiene ikke har noen poenggrense, da de slipper inn alle, så lenge det er plassert. Dette forklarer de lave poenggrensene. Vi har også lagt til antall studieplasser og antall søkere. Her er det kun inkludert studier hvor vi har tall for både studieplasser og søkertall.

For noen studier er datatilgangen og dokumentering av situasjonen begrenset. Vi vil derfor understreke at tabellen under ikke kan leses med hundre prosent pålitelighet. Likevel kan tabellen samlet sett gi en pekepinn på studietilbudenes etterspørsel.

Tabell 2: Oppsummering av indikatorer for studietilbudenes popularitet

	Digital formidling	PPU/didaktikk for kulturansatte	Ledelse og administrasjon i kultursektoren	Kunst og kulturproduksjon
Totalt antall på venteliste	2984	124	16	308
Gjennomsnittlig antall på venteliste, per utdanning	186	41	8	154
Gjennomsnittlig poenggrense	43,6	18,5	19,5	45,3
Antall plasser	360	22	55	82
Antall søkere	3242	61	42	1809

3. Dagens markedssituasjon

3.1 Behov og etterspørsel

I denne delen tar vi for oss hvorvidt informantene oppfatter at det eksisterer et behov for kompetanseheving og dermed en etterspørsel i markedet for nye studietilbud. Det er sentralt for å vurdere mulig tilfang av studenter, men også mulige samarbeidsrelasjoner med aktører som kan ha interesse i at det etableres nye studietilbud.

Det er tydelig at flere av næringslivsaktørene vi har intervjuet, ser nytten av å investere i kunst og kultur. Likevel har ansatte i disse bransjene uforutsigbare rammer, særlig fordi majoriteten av disse arbeider frilans som selvstendig næringsdrivende og/eller på prosjektbasis etter endt utdanning. Videre er de gjerne avhengige av tidsavgrensede tilskuddsmidler. Flere av informantene påpeker derfor at det er en utfordring å skulle utdanne flere innenfor kunst- og kulturfeltet. Det er godt dokumentert gjennom tidligere utredningsarbeid at kunst- og kulturbransjen ikke gir forutsigbart arbeid og at kunstnerne flest har relativt lave inntekter fra kunstnerisk arbeid.^{1,2} En annen utfordring med å opprette nye studietilbud innenfor kreative og kulturelle fag, er at mange studenter velger å reise til utlandet for å studere. Det siste kan skyldes at de mest attraktive studiene er å finne i utlandet. Samtidig kan årsaken også være at det mangler alternativer i Norge. Etter Oxford Research sin vurdering kan det derfor være et alternativ for HiKSU å se nærmere på eksisterende tilbud i andre land, og som ikke tilbys i Norge. En informant trekker frem en management-utdanning innenfor kulturproduksjon i Southampton som et eksempel.

På tross av at flere velger utdanning i utlandet, mener flere av informantene at det finnes noen udekte behov for kompetanse i markedet. Spesielt når det gjelder de organisatoriske og økonomiske aspektene, slik at en kan kombinere kunst- og kulturarbeid med å drive næringsvirksomhet. Flere av informantene reagerer på den akademiske og teoretiske vinklingen som flere av utdannelsene har fått. Generelt er det behov for mer praktisk kunnskap og en bedre kombinasjon av det praktiske og kreative. Hvordan skal en for eksempel gå frem for å planlegge og gjennomføre en turne eller festival? En informant forteller i den forbindelse om et firma i lokalsamfunnet som driver med film, streaming og reklame. Grunnet manglende bedriftsspesifikk kompetanse, klarte ikke eieren å utvide firmaets aktivitet.

Det er også behov for mer kunnskap om hvordan en skal orientere seg for å søke om tilskudd til nærings- og kunstneriske aktiviteter og til gjennomføring av spesifikke prosjekter. Et annet eksempel er innenfor den visuelle kunsten. Her påpeker en informant behovet for opplæring i tekniske løsninger, som opplæring i kamerabruk eller digitale programmer, slik at en som kunster kan realisere det en ønsker å skape selv uten å være avhengige av andre.

En informant vi intervjuet hevder at det stadig etableres nye studietilbud innenfor scenekunst, musikk og produksjon, men at søkertallene synker, fordi færre studenter tørr å satse på en karriere innenfor disse bransjene. Det er spesielt innenfor utøvende musikk og teater at søkertallene synker. Derimot

¹ Heian, Mari Torvik, Kleppe, Bård og Løyland, Knut (2015) «Kunstnerundersøkelsen Kunstnernes inntekter i 2013». Telemarksforskning Rapport nr. 350, Bø

² <https://www.faf.no/zoo-publikasjoner/fafo-rapporter/item/kunst-og-kultur-organisasjoner-i-endring>

mener en informant at det er stort behov innenfor maske/hårdesign. Det finnes konkurrenter i det private markedet som tilbyr ettårige studier, men inntrykket er likevel at det er behov for lengre og mer spissede utdanningsløp. Dette spesielt fordi TV-produksjon har et økende marked. Funnet må imidlertid nyanseres. En kulturinstitusjon mener at opplæringstilbudene innenfor kostyme/parykk/maske dekkes godt gjennom eksisterende fagutdannelser på videregående nivå og diverse kurs som tilbys i ulike deler av landet.

To andre informanter bekrefter behovet innenfor produksjon, for eksempel lysdesign, og digitalisering, spesielt digital formidling, som de mener det vil være stort kunnskapsbehov for fremover, i alle sektorer og bransjer. Dette ble også fulgt opp av informantene fra Kulturtanken, hvor det hevdet at knyttet til digitalisering er en av de største utfordringene er mangel på produsentkompetanse, og da særlig innenfor digitaliserte formene som AR og VR. En informant påpeker at spillindustrien er en voksende bransje, og at flere spillutviklere sliter med å få tak i gode programmerere. Derimot påpeker to av informantene at mange studenter kan være skeptiske til å velge slike studier, fordi de ikke forstår hva det innebærer eller hva utdannelsen kan brukes til. Mange av dem som fullfører disse utdanningene forsvinner fra den kreative næringen. Informanten fra Noroff opplever at det største behovet innenfor digital formidling er knyttet til cyber-security og digital etterforskning. Studiene innenfor spilldesign og filmproduksjon er også populære, men veksten er klart høyest innenfor IT-studiene. Dette dreier seg både om sikkerhet og etterretning, men også om å gjøre nettsider mer brukervennlige (UX-design). Flere av studentene får seg jobb etter endt utdanning, flere også før fullført utdanning. Dette kan henge sammen med at studiene har et veldig praktisk fokus (spesielt fagskolestudiene), men også fordi Noroff har samarbeid med utenlandske universiteter. Det er et økende behov for disse utdannelsene innenfor flere områder, for eksempel hos politiet og PST.

3.2 Arbeidsmarkedet

Informantene er entydige på at arbeidsmarkedet innenfor kunst- og kulturfeltet er krevende. Dette gjelder spesielt for utøvende kunsthøgskolefag, som dans, skuespill og musikk, hvor det finnes svært få faste jobber. Flesteparten etablerer enkeltpersonsforetak eller lever av midlertidige stillinger og prosjekter etter endt utdanning. Derfor er det avgjørende å ha en viss forståelse for bedriftsaspektet ved kunst- og kulturarbeidet. En informant fra et nærings- og kultursenter påpeker viktigheten av å tenke nytt om kunst og kultur, slik at en klarer å skape næring ut av det. Kunst og kultur handler om mer enn opptredener og utstillinger. I denne forbindelse tror hun generasjonsskiftet kan bidra til å skape arbeidsplasser.

Selv om kunst- og kulturfeltet er krevende med tanke på karrieremuligheter, påpeker en informant at det er gode prognoser for arbeid etter endt utdanning for studentene som har gått prosjektledelse. Utsiktene til arbeid etter endt utdanning innenfor digital formidling og produksjon er også gode. Flere av de andre informantene forteller at de har tro på produsent- og prosjektlederutdanningene, fordi disse utdanningene kan brukes på ulike måter.

Arbeidsmarkedet etter en praktisk-pedagogisk eller didaktisk utdanning i praktisk-estetiske fag avhenger i stor grad av lokale forhold, spesielt kommuneøkonomi. Kulturskoletilbudet i kommunen og den lokale satsningen og politiske prioriteringen av kunst og kultur i skolen spiller inn på antall arbeidsplasser som er tilgjengelig. En informant forteller at det er få kommuner som for eksempel har fast ansatte i kulturskolen. Det er ofte snakk om å undervise noen få timer i uka. En annen informant

forteller at Kulturtanken og Den kulturelle skolesekken har en strategi om å styrke tilbudet innenfor spillutvikling, men at dette i stor grad handler om regionens tilgjengelige ressurser, strategi og ønske om å satse på spillutvikling. Informantene fra Kulturtanken utdyper dette med å ytre behov for mer kompetanse i mellomrommet mellom tilbudene innenfor Den kulturelle skolesekken (som for eksempel kulturarv) og digitale løsninger. Det handler om å koble ulike miljøer; utdanning innenfor kulturfeltet og utdanning innen spilldesign og 3D grafikk.

3.2.1 Bærekraft

Et mål med utvikling og etablering av nye studietilbud er å tiltrekke studenter fra hele landet. Før eventuelle nye studietilbud realiseres, er det viktig å vurdere hvorvidt det er mulig. En informant påpeker at flesteparten av dagens studenter reiser til Trondheim, Bergen eller Oslo for å studere. Mange ønsker å studere andre steder enn der de er oppvokst, og trekkes gjerne mot de store byene, men også til mindre steder med kjente og godt etablerte studiemiljøer. Dette vil også gjelde for de som vokser opp i Møre og Romsdal. Hvis en skal klare å holde på de unge og samtidig tiltrekke seg studenter fra hele landet blir det derfor viktig med et godt studietilbud, gode forelesere, godt faglig innhold og ikke minst et godt studiemiljø. Som tilbyder og vert for studietilbud utenfor de store studiemiljøene, må finne en nisje i markedet. For å lykkes på steder der studiemiljøene er små og sårbare er det viktig at det som oppleves som appellerende og attraktivt ved studielokasjonen fremheves. Hva er HiKSU gode på fra før av? Flere av informantene fremhever viktigheten av å finne et behov i det lokale og regionale næringslivet, og opprette studietilbud basert på dette. Andre peker på at det er nødvendig å bygge videre på de utdanningene som allerede tilbys. Informanten fra Høyskolen mener HiKSU bør tenke på sammensetningen av studieporteføljen og hvordan den relaterer seg til skolens og byens eksisterende virksomheter. Han mener videre at en også bør opprette noen felles emner på tvers av studiene, for å utnytte synergiene og skape et helhetlig tilbud.

Videre er noen av informantene opptatt av at det bør være mulig for studentene å ta utdanningen via internett og/eller samlingsbaserte studier. Gjør man det kan man nå et marked av studenter som ønsker høyere utdanning, men som ikke er i en situasjon hvor de kan flytte. Dette kan være personer som allerede har høyere utdanning innenfor kulturfeltet, men som ønsker etter- og videreutdanning (EVU). Her nevnes digital formidling som en studieretning en kan gripe fatt i uavhengig av lokasjon.

3.3 Samarbeid og relasjoner

Informantene er tydelige på at HiKSU er avhengige av å etablere samarbeidsstrukturer og dyrke relasjoner med lokalt og regionalt næringsliv, hvis de skal lykkes med å opprette nye studietilbud. Videre er informantene opptatt av at det må eksistere arenaer for formidling og fremstilling av kunst og kultur i nærområdet. Det vil si arenaer en kan ta i bruk for å gjøre studiene attraktive for potensielle studenter. Det vises særlig til at det å tilby arbeidspraksis som del av studiene kan bidra til å gjøre studiene attraktive.

Av mulige samarbeidspartnere nevnes Operaen i Kristiansund, som kan brukes i utdanningsretninger relatert til sceneproduksjon. Operaen er også en del av et større nettverk «Opera i Norge», der en kunne brukt nettverket til å tilby praksisplasser. Teateret i Molde og Trondheim nevnes også i denne sammenheng. En informant ved et regionalt kunst- og kultursenter i området, mener HiKSU bør se over fylkesgrensa, spesielt til Trøndelag, og organisere seg opp mot det eksisterende miljøet der.

Videre forteller en informant at det arrangeres festspill og festivaler i området. Det vil kunne styrke utdanningstilbudet dersom man inngår avtaler om praksisplasser for studenter og disse aktørene. En annen informant poengterer at Kristiansund har vært flinke på trainee-ordninger, og at disse strukturene og erfaringene kan utnyttes av HiKSU.

Flere påpeker også at dansemiljøet i Kristiansund står sterkt, og at det tilbys danselinje på den ene videregående skolen. En informant er i denne forbindelse tydelig på at det bør opprettes samarbeid med byens to videregående skoler og rådgivningstjenestene der, og at en bør forhøre seg med både ungdom og lokalt næringsliv i prosessen med å opprette nye studietilbud.

4. Anbefalinger

Våre anbefalinger er strukturert etter fire overordnede deler, hvor den tredje delen (innhold i studiene) diskuterer de fire kategoriene av studietilbud. Anbefalingene er basert på funnene fra kartleggingen, supplert med intervjudataene. Intensjonen med de kvalitative intervjuene har som nevnt ikke vært å generalisere, men å få en bedre forståelse av kartleggingsdataene. Intervjuene beskriver noen sentrale aktørers oppfatning av arbeids- og utdanningsbehovet på kunst- og kulturfeltet. Det er viktig å påpeke at informantene har uttalt seg basert på sitt felt, sine erfaringer og interesser. De har ikke full oversikt over hele kunst- og kulturfeltet. Slik vi ser det, eksisterer det dermed et språk mellom kartleggings- og intervjudataene. Dette er hensyntatt i utarbeidelsen av anbefalinger. Vi vil først gi noen generelle anbefalinger, som vil gjelde uavhengig av typen studietilbud HiKSU skulle bestemme seg for å etablere. Når vi senere vurderer de ulike typene utdanningstilbud, må dette sees i sammenheng med våre generelle råd og vurderinger.

Et suksesskriterium for å lykkes med de overordnede målene som HiKSU har for utviklingen av utdanningssettret, er at utdanningssettret greier å tiltrekke studenter fra hele landet til nisjeorienterte utdanningstilbud. De fire utdanningsretningene er ulike i form og innhold. Å være bestiller, vert og tilrettelegger for samtlige av de fire utdanningsretningene vil kreve store investeringer og ressurser som areal, utstyr, nettverk og ikke minst at de som skal levere utdanningen må kunne tilby undervisning som er best i landet. Det innebærer økt risiko. Rekrutteringsarbeidet for å oppnå et kritisk tilfang av studenter vil være rettet mot flere målgrupper og dermed være krevende. En hovedanbefaling er derfor at HiKSU ikke søker å etablere alle studieretningene samtidig, men at man heller forsøker å prioritere de studieretningene hvor HiKSU vurderer det som mest sannsynlig å innfri mål om et nasjonalt tilfang av studenter.

4.1.1 Formål og strategi

Helt overordnet må HiKSU gjøre en vurdering av formålet med å opprette nye utdanningstilbud på kunst- og kulturfeltet. Er det et behov for de konkrete utdanningene? Og hvordan skal en klare å tiltrekke seg studenter fra hele landet? Det finnes allerede et bredt utvalg av studier på kunst- og kulturfeltet, og både de kvantitative og kvalitative dataene indikerer at konkurransen om studenter vil bli hard. I tillegg er arbeidsmarkedet for kunst- og kulturansatte krevende, og flere med utdanning på feltet forsvinner fra de kreative næringene. FAFO sin rapport «Kunst og kultur – organisasjoner i endring?» fra 2019 finner at kreativ næring utgjør 4,3 prosent av sysselsettingen i Norge, hvor enkeltpersonsforetak utgjør den største andelen. Kun et mindretall er fast ansatte.³

Oxford Research mener det er hensiktsmessig å spille på tidligere og veletablerte studietilbud som HiKSU, sammen med utdanningsinstitusjonen, har lykkes med. Hva er de gode på fra før av som de kan bygge videre på? Det bør utarbeides en strategi med oversikt over mål og delmål, og hvordan disse skal nås. I prosessen med å utarbeide en strategi kan et forslag være å utarbeide en strategi/handlingsplan for hvert av fagområdene HiKSU ønsker å satse på. Planen bør inneholde en beskrivelse av formål og behov og en plan for realisering, herunder en strategi for hvordan en kan tiltrekke seg studenter og sikre et faglig godt studietilbud, og en plan for å sikre praksisplass til

³ <https://www.faf.no/zoo-publikasjoner/faf-rapporter/item/kunst-og-kultur-organisasjoner-i-endring>

studentene, innenfor hvert fagområde. I denne fasen vil vi anbefale HiKSU å kontakte aktuelle tilbydere av utdanningstilbud, spesielt i området.

4.1.2 Samarbeid og relasjoner

Etablering av et godt samarbeid med lokale og regionale næringslivsaktører vil være avgjørende for å lykkes med opprettelsen av nye studietilbud. Selv om den eventuelle etableringen av studietilbud baserer seg på nasjonale behov, må studietilbudet la seg realisere i Kristiansund. Her vil det være avgjørende at en klarer å spille på sine fordeler i lokale og regionale omgivelser.

I forbindelse med formålet og strategien vil det kunne fungere som et konkurransefortrinn dersom HiKSU klarer å tilby praksisplasser innenfor de ulike studieretningene, som en del av studietilbudet. Her vil samarbeid og relasjoner med lokalt næringsliv stå sentralt, og HiKSU bør i oppstartsfasen kontakte relevante bransjeaktører for å avklare disse mulighetene.

4.1.3 Innhold i studiene

I denne delen vil vi gå nærmere inn på de fire kategoriene av studietilbud, og vurdere bærekraften i en mulig opprettelse av slike utdanningstilbud. Våre vurderinger er basert på kartleggingen og intervjudataene.

Digital formidling

Digital formidling er den studieretningen med flest tilbud. Det er også den kategorien med høyest søkertall og antall på venteliste. Totalt var det i søkeråret 2017/2018 2984 personer på venteliste. Av 360 studieplasser var det samme år 3242 søkere. Digitalisering, ny teknologi og nye formidlingsplattformer har fått stor betydning innen kunsten og kulturen.⁴ Informantene mener det kan ligge et stort potensial i slike utdanninger, og at en slik kompetanse kan komme til nytte i flere sektorer og bransjer. Når det gjelder digital formidling, og da spesielt utdanninger innenfor VR, XR og spillutvikling, vil vi anbefale HiKSU å se til utdanningstilbud utenfor Norge. Sverige og Danmark tilbyr flere slike utdanninger, og Danmark har et av de beste og mest anerkjente utdanningstilbudene innen spill. Selv om det finnes mange utdanningstilbud i kategorien, er det et begrenset tilbud innenfor spillutvikling. Likevel er søkertallene på de andre utdanningene, som grafisk design, PR og programmering høye. Kartleggingen viser at etterspørselen for denne typen utdanninger stor. Vi vurderer det også slik at etterspørselen vil øke. Økningen vil blant annet kunne komme som et resultat av at bruk av digital teknologi og formidling vil bli viktigere relatert til drivkrefter som kan knyttes til diversifisering av næringsliv og smart city/spesialisering. I en slik utvikling vil et mangfoldig næringsliv ta i bruk digitale løsninger i tjeneste- og produktinnovasjon. Blant annet kan det være etterspørsel etter kompetanse innenfor visualisering og formidling i mange ulike næringer og sektorer. Det vil også forde nye samhandlingsmønstre mellom ulike aktører horisontalt og vertikalt i verdikjedene. Innenfor kultursektoren kan dette representere nye måter å formidle kunst og kultur på, som for eksempel formidling av kulturarv gjennom visualisering og simulering av hvordan hustuffer, og tidligere bosetninger og liknende kunne ha sett ut da disse var bosatte, hvordan redskaper kunne ha blitt brukt og så videre.

---

⁴ <https://www.faf.no/zoo-publikasjoner/faf-rapporter/item/kunst-og-kultur-organisasjoner-i-endring>

PPU/didaktikk for kulturansatte

Det finnes i dag mange utdannelser innenfor PPU/didaktikk for kulturansatte, men de fleste studiestedene tilbyr mye av det samme innholdet. I tillegg tilbyr de fleste kunsthøgskoler utdanninger hvor faglig didaktikk inngår som en del av studietilbudet. Et eksempel er linjen «faglærer drama» på Universitetet i Agder. Dette studiet er imidlertid lagt ned, grunnet for få søkere. Det er også andre som har redusert sine tilbud på feltet. Basert på vårt tallmateriale virker ikke etterspørsel etter denne typen studier å være høyere enn tilbudet i markedet. I en nasjonal kontekst er heller ikke slike studier unikt – det tilbys allerede ved en rekke institusjoner rundt om i landet og konkurranse med eksisterende tilbud kan derfor antas å være høy. Gjennomsnittlig poenggrense er også lav (under 2), noe som kombinert med lave søkertall kan tyde på at markedet for slike studier er mettet. Slik vi ser det, eksisterer det tilstrekkelig med utdanninger på dette feltet nasjonalt.

Ledelse og administrasjon i kultursektoren

Det eksisterer i dag ni studietilbud innenfor ledelse og administrasjon i kultursektoren. Om etterspørsel er det viktig å påpeke at to av de ni utdanningstilbudene ble avlyst ved forrige opptak, grunnet for lave søkertall. Studiene omhandler begge kulturledelse/kulturprosjektledelse. Ett av disse studiene var bachelor i kulturprosjektledelse ved Lillehammer.⁵ På tross av dette er informantene klare på at det er behov for mer praktisk rettede utdanninger som gir kompetanse innen prosjektledelse. De mener det finnes udekte behov for kompetanse i markedet, spesielt når det gjelder de organisatoriske og økonomiske aspektene, slik at en kan kombinere kunst- og kulturarbeid med å drive næringsvirksomhet. På den annen side viser kartleggingen at det er få på venteliste ved disse utdanningene, og at det ved opptaksåret 2017/2018 var færre søkere enn plasser. Poenggrenser for inntak er også lav. Dette indikerer at tilbudet som eksisterer allerede møter og også overgår etterspørselen. Vi vurderer derfor ikke dette som en type utdanning det vil være bærekraftig å etablere.

Kunst og kulturproduksjon

Det eksisterer i dag flere tilbud innenfor kunst og kulturproduksjon. Informantene mener likevel at det eksisterer et udekket behov av utdanninger på feltet. Her trekkes lys, lyd og parykk/maske frem som eksempler. Kunst- og kulturproduksjon er studieretningen med høyest ordinær poenggrense i opptaksåret 2017/2018 (4,5). Det samme året hadde studiene 1809 søkere, fordelt på 82 plasser. Dette indikerer at det finnes en etterspørsel for utdanningstilbudet. Vi vurderer kunst- og kulturproduksjon som et studietilbud det vil være høyere sannsynlighet for å lykkes med, gitt at en har en god strategi for realisering og bærekraft.

4.1.4 Oppbygging av studiene

I denne delen presenterer vi noen generelle råd for eventuell opprettelse og oppbygging av studietilbudene. Vurderingene sees ikke i lys av konkrete utdanningstilbud.

Når formålet og strategien er gjennomgått og vurdert, vil det være nødvendig å vurdere en eventuell oppbygging av de ulike studiene. Vi vil anbefale HiKSU å ta for seg ett studietilbud av gangen, slik at en kan gjøre gjennomføringen så god og realistisk som mulig. Som nevnt bør innholdet og oppbyggingen av studiene sees i sammenheng med lokale forhold, for eksempel å tilby praksisplasser. Videre må en sikre et faglig godt og relevant utdanningstilbud, med gode forelesere og praktisk fokus.

⁵ <https://www.gd.no/debatt/fa-tilbake-bachelor-i-kulturprosjektledelse/o/5-18-1081928>

Studieretningene bør innrettes på en måte som gjør at studentene ser nytten, relevansen og konkrete karrieremuligheter ved den spesifikke utdannelsen. Det er derfor viktig at innholdet i studiene kommuniseres og markedsføres på en god måte.

Videre bør HiKSU være oppmerksom på sammensetningen av studieporteføljen og hvordan den best kan sees i sammenheng med det eksisterende studietilbudet. Tilbudene som gis bør være helhetlig, slik at synergiene kan utnyttes best mulig på tvers av studietilbud. Dette kan for eksempel gjøres gjennom å tilby noen fag (for eksempel økonomi) som går på tvers av studieretninger. Transaksjonskostnadene ved å etablere nye studietilbud vil da kunne reduseres. Når det gjelder å skape et helhetlig tilbud, kan det være hensiktsmessig for HiKSU å se disse mulige nye utdanningene i lys av eksisterende tilbud. En produsent-utdanning kan for eksempel kobles opp mot det eksisterende tilbudet innenfor logistikk og økonomi. Alternativt kan skolen bygge videre på eksisterende tilbud, for eksempel gjennom å tilby etter- og videreutdanninger innenfor fagfeltene de tilbyr fra før.

For å konkludere viser våre data at det fra et nasjonalt perspektiv er størst sannsynlighet for å lykkes med utdanningstilbud innenfor digital formidling og kunst og kulturproduksjon. At det er tendenser til nasjonal etterspørsel, er derimot ingen garanti for å lykkes med slike studietilbud i Kristiansund. Realiserbarheten og bærekraften for studietilbudene må vurderes opp mot de gjennomgåtte punktene: formål og strategi, samarbeid og relasjon og innhold og oppbygging av studiet. For å lykkes i opprettelsen må studiet *både* dekke et nasjonalt behov, *og* være lokalt og regionalt realiserbart.

Vi foreslår at neste steg for HiKSU er å etablere og konkretisere dialogen med mulige leverandører av studietilbud. Det er viktig at leverandører er med fra begynnelsen både for å skape interesse og entusiasme for å utvikle nye studietilbud. Videre har disse aktørene tanker om hva de selv kan spille på av eksisterende kompetanse og hvilke behov og ønsker de har for å styrke og utvide kompetanse ved etablering av nye studier. Leverandører vil antagelig også ha kunnskap og innsikt i markedspotensialet. For eksempel vil de ha data om søkertall og tanker om etterspørsel på tilbudene de selv leverer. De har videre dialog med studentparlamentet, studentorganisasjoner og enkeltstudenter som gir tilbakemelding og som mulig kan si noe om hva studentene etterspør. Private leverandører som er kommersielt rette vil kanskje ha særlig formeninger om markedspotensialet, kanskje har de også prøvd tidligere, både med og uten suksess og kan si noe om hva som har virket og hva som har fungert og hva som ikke har fungert like godt. Et annet strategisk grep HiKSU bør ta, er å lære av utdanningsinstitusjoner i utlandet. Det har ikke vært et mandat i denne kartleggingen, men det kan tenkes at det eksisterer vellykkede studietilbud i andre land som ikke tilbys i Norge per i dag. Slike studier kan utvikles til unike tilbud for Campus Kristiansund i en norsk sammenheng. Det å kunne tilby noe unikt som ikke eksisterer ved andre institusjoner i Norge vil gi et nasjonalt tilsnitt, og gjøre utdanningstilbudet attraktivt for studenter i hele landet.

OXFORD RESEARCH

Denmark

Oxford Research A/S
Falkoner Allé 20
2000 Frederiksberg
office@oxfordresearch.dk

Norway

Oxford Research AS
Østre Strandgate 1
4610 Kristiansand
post@oxford.no

Sweden

Oxford Research AB
Norrländsgatan 11
103 93 Stockholm
office@oxfordresearch.se

Finland

Oxford Research Oy
Fredrikinkatu 61a, 6krs.
00100 Helsinki
office@oxfordresearch.fi

Baltics/Riga

Oxford Research Baltics SIA
Elizabetes iela 51-12
LV-1010, Rīga
info@oxfordresearch.lv

Belgium/Brussels

Oxford Research c/o ENSR
5. Rue Archimède
Box 4, 1000 Brussels
office@oxfordresearch.eu